

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	6	6	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Градски изследвания

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	0	0	6
---	---	---	---

ПОЛИТИКИ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ И МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Преподавател: Доц.д-р Милена Христова Стефанова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Доклад/Презентация	30
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Оценка на доклад/презентация	30%
2.	Изпит	70%

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	Задълбочено са овладени и осмислени основни и допълнителни знания и умения, задълбочено се познават информационните източници, напълно се разбира преподаваната материя, студентът демонстрира ясно изрозено и аргументирано собствено мислене. Може сам да открива проблемни ситуации и да предлага решение.
За оценка „Много добър“	Усвоени са и са осмислени ключови понятия, демонстрира се правилно разбиране на преподаваната материя, открива самостоятелно проблемни ситуации и се демонстрират умения за решаване на сложни казуси.
За оценка „Добър“	Усвоени са и са осмислени ключови понятия, демонстрират се знания, които позволяват да се решават стандартни казуси, но студентът не може да ги приложи творчески и да открива проблемните ситуации самостоятелно.
За оценка „Среден“	Усвоени са ключови понятия, демонстрират се знания на елементарно ниво и

	могат да се решават прости казуси.
--	------------------------------------

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината осигурява необходимите познания на студентите за същността, структурата и функциите на местната власт в България. Разглеждат се теоретични въпроси, свързани с дефиниране на основните понятия за местна власт, местно самоуправление, децентрализация и деконцентрация, органите на местната власт, отношенията между политиките и администраторите на местно ниво, ролята на администрацията при формулиране на местната политика, отношенията между местната и централната власт и др. Специално внимание се обръща на дефинирането на местните проблеми, управлението на различни типове общини, системата на финансиране на общинските дейности и ролята на регионалните звена в управленската система. Теоретичните аспекти се допълват от анализ на практическото местно самоуправление в България и се правят сравнения с опита на западноевропейските стабилни демокрации и реформиращите се страни от Централна и Източна Европа.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

След успешното завършване на курса студентите ще придобият достатъчно теоретични и практически познания за:

- ✓ Същността и функциите на местната власт;
- ✓ Отношенията между политиките и администраторите на местно ниво;
- ✓ Системата на финансиране на общинските дейности;
- ✓ Отношенията между местната и централната власт;

Придобитите познания и практически умения ще са достатъчни за да осигурят нормална професионална реализация в структурите на местната администрация.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Основни понятия: местна власт, местна автономия, управление и самоуправление. Централизация и децентрализация; концентрация и деконцентрация. Основни теории за местната власт.	2 часа
2	Общината - основна административно-териториална единица за осъществяване на местното самоуправление в България. Концепции за ролята на общината. Задачи на общинската политика	2 часа
3	Представителни органи на местната власт. Формиране и структура. Правомощия и отговорности. Помощни органи	2 часа
4	Изпълнителни органи на местната власт. Кметска институция. Правомощия и отговорности	2 часа
5	Местна администрация - структура и функции. Законодателно-административни отношения	2 часа
6	Системи за разпределение на правомощията между представителната и изпълнителната власт в локалните общности	2 часа
7	Местни финанси. Собственост, стопанска дейност и общински бюджет	4 часа
8	Организацията на властта на регионално ниво. Ролята на регионалните звена в управленската система	2 часа
9	Централно и местно управление. Взаимодействие и връзки. Баланс на интереси, цели и ресурси. Критерии за демократичност и ефективност.	4 часа
10	Механизми за хоризонтална интеграция в системата за управление. Демократичност и ефективност	2 часа
11	Управлението на големите градове	2 часа
12	Политика и местно управление. Политическо ръководство и отговорност. Участието на гражданите в местното управление	2 часа

13	Основни характеристики на световните системи за местно управление	2 часа
Общо лекции:		30 часа

Практически упражнения

В рамките на практическите упражнения студентите представят свои разработки – проекти за изследвания в областта на местната власт и управлението на градския живот. Целта е студентите да приложат придобитите знания от теорията на местната власт в конкретна област на местната политика; да се насърчи техния интерес по отношение изследването и провеждането на политиката на местно ниво.

Изследванията трябва да имат ясно дефинирани обект, метод и цел. Да очертаят сферата на изследване; да разгледат нормативната уредба в областта; основанията за провеждане на общинска политика и за издаване на наредби на общинския съвет; да проследят връзките между различните нива на управление по съответния проблем както и взаимоотношенията между органите, които приемат и прилагат решенията и тези, които контролират и санкционират в дадената област. Разработеният теоретичен модел да се приложи към конкретна община/ общини.

Разработките ще бъдат оценявани по следните критерии: аналитичност, конкретност, сравнителност, изчерпателност и информативност.

Примерни теми:

- ✓ Общинската политика в областта на местните данъци, такси и бюджет;
- ✓ Общинската политика в областта на управлението на общинската собственост;
- ✓ Общинската политика в областта на териториалното устройство;
- ✓ Общинската политика в областта на образованието;
- ✓ Общинската политика в областта на здравеопазването;
- ✓ Общинската политика в областта на социалното подпомагане;
- ✓ Общинската политика в областта на екологията;
- ✓ Общинската политика в областта на културата;
- ✓ Общинската политика в областта на земеделието;
- ✓ Общинската политика в областта на транспорта.

Конспект за изпит

Конспектът за изпит е същият както тематичното съдържание.

Библиография

Основна:

- Стефанова, М. (2003) Местна власт и местно самоуправление, С.
- Стефанова, М. Е. Калфова, (съст.) (2004) Децентрализация и интеграция: местно и регионално управление, С.
- Стефанова, М. (2010) Защита на „обществения интерес“ при управление и разпореждане с общинската собственост, В: Любенов, М. (състав.) *Българската политология пред предизвикателствата на времето*. УИ «Св. Климент Охридски».
- Stefanova, M. (2006) State of Local Democracy in Bulgaria” (в съавторство) in: Gabor Soos (ed.) State of Local Democracy in East and Central Europe, Local Government and Public service reform Initiative, Open Society Institute. Достъпна на http://lgi.osi.hu/publications/2006/340/Soos_complete_low_res_2.pdf

Нормативни документи

- Конституция на Република България
- Закон за местното самоуправление и местната администрация
- Закон за общинските бюджети
- Закон за общинската собственост
- Закон за общинския дълг
- Закон за административното и териториалното устройство на Р България
- Изборен кодекс

Допълнителна:

- Балабанова, Хр. Кметът в местното самоуправление на България, С., 1992
- Балабанова, Хр. Правното положение на кмета в Германия, Франция и Англия, С., 1992
- Верхайен, Т. Т. ТАНЕВ (Ред.) Въведение в публичната администрация в сравнителен европейски контекст, ГАЛ-ИКО, С., 2000
- Германия - общинското самоуправление, С., 1992
- Гизевиус, В. Общинската политика в Германия, С., 1995
- Гиргинов, Ал. Държавното устройство на България, С., 1921, с.462-556
- Доклад за човешкото развитие. Мозайката на общините, България 2000, Издание на UNDP, С., 2000
- Задачи на практическата общинска политика, С., 1992 г.
- Къндева, Е. Местното административно управление в САЩ, С., 1988
- Къндева, Е. Е. Панайотова, Общини и общински дейности в развитите страни, С., 1994
- Манолова, М. Развитие на местното управление в България от 1878 до 1944 г., С., 1992, изд. "Феномен"
- Местни управления в страните от Централна и Източна Европа и от бившия Съветски съюз. Антология от описателни студии, Изд. на Институт за местно управление и обществена администрация, Будапеща, 1994
- Стайнов, П. Въвеждане на началата на самоуправление в България, В: ГСУ, Т. XXXIV, С. 1939
- Стефанова, М. Критерии за демократизация на местната власт, "Политически изследвания", 1993 кн. 3
- Стефанова, М. Органите на местната власт и разпределение на орговорностите между тях, "Парламентарни изследвания", април, 1995
- Стефанова, М. Местни финанси, Световна практика, "Парламентарни изследвания", октомври 1995 г.
- Стефанова, М. Местната власт в България, С., 1997
- Цанков, В., Местното управление във Великобритания, С., 1993
- Чолаков, Ст. Наука за общинското самоуправление, Варна, 1936
- Berman, D. R. State and Local Politics, 1987
- Caulson, a. (ed.) Local government in eastern europe. Establishing democracy at the grassroots. Edward elgar, 1995
- Decentralization and the strengthening of local self-government, reports and conclusions of the colloquy held in cracow (poland) on 13 and 14 april 1992, organised by the steering committee on local and regional authorities (cdlr) in co-operation with the presidency of the council of ministers of poland, *local and regional authorities in europe*, no. 48, council of europe press, 1992
- Dente, b. Fr. Kjellberg, the dynamics of institutional change. Local government reorganisation in western democracies. Sage, 1988
- European union enlargement and open societyagenda: local government and public administration, Igi studies, budapest - march 2000.
- Horvat, t. Decentralization: experiments and reforms, Igrpsi, osi – budapest, 2000
- Hesse, j.j. (ed.) Local government and urban affairs in international perspective. Analyses of twenty western industrialised countries. Nomos verlagsgesellschaft, baden-baden, 1991
- Kandeva, e. (ed.) Stabilization of local government, Igrpsi, osi – budapest, 2001
- Larson, t., k. Nomden, f. Petiteville (eds.) The intermediate level of government in european states: complexity versus democracy?, eipa, maastricht, 1999
- Lundquist, I. Means and goals of political decentralisation, 1972
- Rhodes, r. Control and power in central - local government relation, n.j. 1986
- Sharpe, I. J., theories and values of local government, *political studies*, vol. Xviii, no 2, (1970, 153-174)
- sharpe, L. J. (Ed.), Decentralist Trends in Western Democracies, 1979

Февруари 2016 г.

Съставил: Доц. д-р Милена Стефанова